

جوړين وينه يي هونهری ژلايي بنياتي څه

نعيمة تولا حامد نهيلي

Nimat77@yahoo.com

پشکا سيي

گشتی ته مام دکته. ټانکو وهکو بازنه ی ژ هلوپسته کی دیارکری، وینه ی دروست دکته و پاشی ل دوماهی ب هه مان هلوپست بازنې وینی خو پی بدوماهی دئینیت. ټه فجا دروستکرنا فی بازنې وینه یی یان دئ ب دوباره کرنا په یقین وینی ده سپیکې بیت یان ژ ی ب دوباره کرنا هه مان هلوپست یان ب ناهه روکا وینی ټیکې بیت. ټه ف وینه بخو رویدانه که ب شیوئ بازنه یی پیکدهیت و ټه وینه یی ویر و بچوکی دئی وینه ی دا هه ی، هه میا په یوه ندیا ل گه ل ټیک هه ی و هه می ژ ی دپشکارن دروستکرنا بازنې گشتی وینه ی دا. ټانکو هوزانغان دئ وینه ی ب ټازریانه که دروونی ده سپیکه و پاشی ل دوماهی کوتای دئ ب هه مان هلوپستی ټیکې ټینیت و

بازنه کی ویزداننی ټه زمونا که سی ژ ی پیک ټینیت. سالوخته تی فی وینه ی ټه وه کو ده سپیک و دوماهی ی وی وه کو ټیکن. ټه ف وینه یه دابهش دبیته سه ر دوو جوران :

A - بازنې گرتی (closed ring)

هه ر ټ ناغی فی جورئ وینه ی دیاره کو ژ بازنه کی گرتی وینه دپته پیکینان. ټانکو هوزانغان بابه تی هوزانا خو ژ خاله کی ده سپیکه و وینی خو ټیک ل دویف ټیک ریزدکته، تاکو ل دوماهی ب هه مان وینه یان هلوپست و ناهه روک دوماهی ب دروستکرنا بازنه ی دئینیت. گه لک جارن هوزانغان مفای ژ سیسته می وینه ی کوله یی دکته ژ بو ټافاکرنا ټه فی جورئ وینه ی. بو نمونه، ده می دبیزین:

خه ربیا ته روندکه که گه رمه هناقین من نارام دکته ته راتیا ته هه راکه روندک سوره خه ربی دبیته روندکه که دئاواره بوونا دیمی ته دا

یاری ب گه رماتیا دیمی من دکته دئی وینه ی دا، هه لوپستی خه ربی و روندکه گه رم ده سپیکن ژ بو وینه ی ول دوماهی ژ ی (خه ربی) و (روندک) دوباره دبه ټه و ب گه رماتی بازنه ی ب دوماهی دئین.

B - بازنې څه کری (open ring)

بنياتي بازنې څه کری ژ هه می لایه کی څه وه کو بنياتي بازنې گرتیه، لی بتنی ل دوماهی ژ ی جودادبیت. دئی وینه ی دا هوزانغان ده می بازنې وینی خو پیک

دئینیت، ل دوماهی بازنه ی خواندن و رامن ب دوماهی ناهین، به لکو بابه ت ب څه کری دمینیت و ناگه هیته دوماهی. ټانکو ژلايي سه رڅه وینه ژوئ خالا ده سپیکری ب دوماهی دهیت. لی ژلايي بنياتي ژناڅدا، رامن و ده لاله تین وینه ی ب دوماهی وینه ی ب دوماهی ناهین، به لکو څه کری دمینیت. ټه ف جورئ وینه ی یی هاریکاره ژ بو ټافاکرنا ټیکسته که څه کری ټه و رامن تین جودا جودا و بی دوماهی بو خو په دا دکته. له ورا زور جار هوزانغان نويخاز و هه څه رخ فی جورئ وینه ی بکار دئین. بو نمونه ده می دبیزین:

ټه فین په روه ری خه ما ته کانی لهر ده رگه می دل ده ریا دانی خه ما دټه فینا ته دا دکه لینم

ټه فین په روه ری ب دلی من نه که هیقین من چاندین بکه ستفانکه ک کلیلا داری ب ستوی خوه څه که

دئی وینه ی دا، ټه فین په روه ری ل ده سپیک و دوماهی دوباره دبه ټه. لی دوماهی وئ یا مژداره و چه ندین رامنان هه لدرگیت. ټه ری کلیلا داری بو چ رامن بکاره تیه؟ ټه ری ټه و کیژ داره بو یوه خودان کلیل؟ ټه ری په یوه ندیا هیقا و داری و ټه فینیت ل گه ل ټیک چیه؟

بقان خواندین هه مه رنګ و هه مه جور، وینی بازنه یی څه کری دروست دبیت. راسته بازنې وئ یی ب دوماهی هاتی، لی خواندن و رامن تین وئ ب دوماهی نه هاتینه، له ورا دبیزین بازنې څه کری.

ټه ز د ټه یفور ه کیډا

هوشنگ شیخ محمد
هه ولیر ۲۰۱۰

دروینم

دئ دناڅ پرتاقاله کیډا دا نغم به لکی په یقین من نارنجی بن

دئ دکاغه زه کیډا نیشته جه بم د په نچه ری را ته ماشای ژبانئ که م بزائم دکولانا نیوفولسکا به کیډا په یف چه و او من دکوژیت؟

دئ دبه ر پین په یغه کیډا را نغم کا دخه ونا خو ه دا دکه ل کیډا دنقیت؟

زمان کانیکا مروقی یه مروقی تاقا ژبانئ یه ټه ف تاقه دفی کانیکئ دا، دئ چه و په قیت؟

د سیڅی دا، په یاسه کیډا دکم هه تا دبمه کرم

دا ب بیبه سیڅه که سور دئ خو ه که مه کرمه ک سپی هه څه بندی ژ فی جوانتر هه یه؟

زمانئ من نه خوشخانا په یقین سوتی یه

هه ره ده ف په یغه کیډا

هندي بیژي ب ساناهی یه وه ک په یفا و هندي بیژي نالوزه وه ک من ټه ف په یوه ندیا من و ته یه دپه یفئ دا

که واته بلا په یف بچن سه ری خو ه بکه نه دغه برا من دا کو ده مه که ټه ز ته ررم، دمه تبه خا نفیسینه کیډا

مزگه فت و مروقی، هه ردوو دئ بنه نفیسین گومبه ت و مه مک مناره و کیر لی جهی وان بگوهری دئ بنه کاره سات کاره سات ژ ی په یغه که وه ک نامویسی دپوئیه کیډا

ژبان په یقین دکته په یف ژبانئ دکته

جیهان په عنی عده م چونکه دکه ل په یغان دچین، نه دناڅ وان دا.

عشق و گی هه ردوو دناڅ مه دا چیدین

گی دکه یه دبیرئ دا عه شقی ژ ی دکه یه دبیرئ دا بیرئ دعه شقی دا دکه یه بیرئ بو گی چیدکه یه

لی گی دکه یه دعه شقیډا و عشقی ناکه یه دگی دا سه یه وه ک په یوه ندیا من و ته دنیمله کیډا

خوه دکمه کورسی، ل سه ر خوه

دئ بمه گول، نه دباخچه ی دا، دناڅ خو ه دا دچرمسم

سه ری من نه دانه چ نه ردا، دانه سه ر ته نه یایا من

ټه ری دپاخلا خو ه دا، خو ه هاویژ دکم

ټه یفور ه کی دبیته سه لکا گلشی، ټه ز سه یه کی برسیمه و بو پاریه کی چوومه تیدا لی تو ټه ی خوینه ری ټوری .. تو هاتیبه چ؟!

وه ک قه سا بان، من خو ه که ور کر ریڅیک و فاته ره ش و هه ستیکین خو ه هاقیتنه ټه ری وه ک سه یه کی من راهیلا هه ستیکیت خو ه

ټه فینه کا ئاشوپي

عرفان محمد نعيم

ل سه ر پیلیت باي..

من سلاڅ بوته ره وانه دکرن لی بابه لیسکا دکه ل خو دبرن

دبرنه واری خه ما

من خه ون ب ته څه دبیتن

من روندک بو ټه فینا مه دریتن

ده می من بتنی ب ته څه دچیتن

کابیسایخستین ده حل و که له ما

دگه ل تیرروژکین روژئ ..

من گازی ته دکر

به ری په یقین من بکه هنه ته ..

دهاتنه سوتن

دگه ل هه وایی و باهوژی دفرین

چ ژ من نه دهات

بتنی من ته ماشه دکر

ټیدی من شیانا دبیتن نه ما

دگه ل تاقیت بارانی..

من بو ته گرنژین فریکر

لی د به ر دا دپونه جوک و دچوونه

ده ریایی

شینکرن ټه و گولین چه ما

خه یالا من..

یا دهرزا دگریت

چاکیا دغه وژریت

دا بکه هیته دوماهی که کی

نه من تو دبیتی یه و

نه ته ټه ز دبیتمه

بتنی هه ست ټیک و دوو دبیتن

ټه فجار بو من وهره و

دونیا یی ل پشت خو بهیله

پشتی هه ر شه څه کا تاری

روژه کا گه ش ده لیت

له و ما من دقیت ته ببینم

ژبلی ته دگه ل که سه ک دی ناژیم

روژ ب ته یا گه شه

ژبان دگه ل ته یا خو ه شه

وه شان په ل و خولی

په ل و خولی، ناغی رومانو نوی یا نفیسره ته حسین ناغشکی یه کو لغان روژین بوری که تیه به ر ده ستی خوینده فانان و دانه یک ژ ب دیاری گه هشتیه چاقدیر. رومان ب قه باره کی مه زن ب ۴۲۰ لاپه ران و ژلايي وه زاره تا ره و شه نبیری څه هاتیه چاپکرن. ب ناغی ستافی چاقدیر ده ستخوشی ل رومان نفیسی دکه یی و به ر هه می وی یی نوی و پر بها.

په ل و خولی

رؤمان

ته حسین ناغشکی